

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

نام درس: مبانی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت	کد درس ۶۱۴۰۱۰
مقطع تحصیلی: دکتری	رشته تحصیلی: دکتری آموزش بهداشت
گروه آموزشی: آموزش بهداشت	پیش نیاز: ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد نظری	محل برگزاری: دانشکده بهداشت ، اتاق شورا
روز و ساعت برگزاری:	مسئول درس: دکتر پیمان- عضو هیأت علمی گروه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت
☒ طراحی اولیه	☐ بازنگری
هدف کلی دوره: آشنایی با مفاهیم سلامت، فلسفه، مبانی نظری، مفاهیم اساسی، تاریخچه، اصول، اهداف و سیاست ها در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت - افزایش آگاهی و مهارت دانشجو در زمینه مبانی و اصول آموزش به منظور استفاده هر چه بهتر از منابع و امکانات موجود در جهت آموزش بهداشت و ارتقای سلامت - کسب توانایی در بکارگیری روشهای صحیح ارتباطی جهت ایجاد انگیزه در مردم به منظور بهبود وضع بهداشتی و اجتماعی در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت	
اهداف اختصاصی دوره: در پایان دوره از دانشجو انتظار می رود: ۱- سلامتی و ابعاد آن را با توجه به مباحث مطرح شده در کلاس بطور کامل تعریف نماید. ۲- تعیین کننده های سلامت را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد. ۳- تاریخچه بهداشت، PHC و چگونگی شکل گیری سازمانهای بین المللی بهداشت که بطور مستقیم و غیر مستقیم با سلامت در ارتباط هستند، را شرح دهد. ۴- سازمانها، صندوق ها و برنامه های وابسته به سیستم ملل متحد که بیشترین سهم را در توسعه سلامت در ایران داشته اند، را شرح دهد. ۵- تاریخچه، مبانی و رویکردهای فلسفی آموزش بهداشت را در ایران و جهان بطور کامل بیان نماید . ۶- تعاریف و مفاهیم و اصول آموزش بهداشت را از دیدگاههای مختلف تحلیل نماید. ۷- مبانی اخلاق حرفه ای در آموزش بهداشت و ارتقا سلامت را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و بر اساس مباحث مطرح شده در کلاس دلایل لزوم آن را شرح دهد. ۸- نقش ها، وظایف، صلاحیتها و مبانی اخلاقی حرفه ای آموزش دهنده بهداشت را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و بر اساس مباحث مطرح شده در کلاس دلایل لزوم آن را شرح دهد. ۹- رویکرد جدید و ویژگیهای آن در آموزش بهداشت و ارتقا سلامت را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و بر اساس مباحث مطرح شده در کلاس دلایل لزوم آن را شرح دهد. ۱۰- عرصه های ارائه خدمات آموزش بهداشت و ارتقا سلامت را شرح داده و در هر مورد با ذکر مثال، توضیحات لازم را بیان نماید . ۱۱- Health promotion را تعریف کرده و مفاهیم اصلی، منشورها و رویکردهای آن را تحلیل نماید ۱۲- نحوه عملکرد و زمینه فعالیت برنامه های آموزش بهداشت طبقه بندی کرده و در هر مورد با ذکر مثال، توضیحات لازم را بیان نماید . ۱۳- انواع اقدامات در زمینه برنامه های آموزش بهداشت را شرح داده و در هر مورد با ذکر مثال، توضیحات لازم را بیان نماید .	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

۱۴ - نقش کاربردی آموزش بهداشت را در تغییر رفتار و ارتقاء سلامت جامعه را بر اساس مباحث مطرح شده بیان نماید. ۱۵ - منابع و پایگاههای علمی و سازمانهای حرفه ای آموزش بهداشت و ارتقا سلامت در سطوح ملی و بین المللی را بر اساس مباحث مطرح شده معرفی و شرح دهد.	
جدول ترتیب ارائه محتوای آموزشی در طول دوره	
جلسه	رئوس مطالب
اول	آشنایی با دیدگاه و انتظارات دانشجویان؛ معرفی درس و اهداف آن - انجام پیش آزمون
دوم	سلامتی و ابعاد آن - تعیین کننده های سلامت
سوم	تاریخچه بهداشت، PHC - سازمانهای سلامت بین المللی تاریخچه آموزش بهداشت را در ایران و جهان تعاریف و مفاهیم آموزش بهداشت
چهارم	سواد سلامت - دامنه و اهمیت آموزش بهداشت
پنجم	رویکرد جدید آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، سیر الگوها و ساختار
ششم	اقدامات در زمینه برنامه های آموزش بهداشت
هفتم	نقش کاربردی آموزش بهداشت در تغییر رفتار و ارتقاء سلامت جامعه در عرصه های مختلف
هشتم	Health promotion و اهمیت مفاهیم اصلی آن
نهم	برنامه های آموزش بهداشت
دهم	نیاز سنجی (۱)
یازدهم	نیاز سنجی (۲)
دوازدهم	ارزشیابی برنامه های آموزش بهداشت
سیزدهم	مباحث جدید در عرصه های آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت
چهاردهم	مباحث جدید در عرصه های آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت
پانزدهم	مباحث جدید در عرصه های آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت
شانزدهم	مباحث جدید در عرصه های آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت
هفدهم	آزمون پایان دوره
روش های آموزشی (نحوه ارائه درس): سخنرانی ، پرسش و پاسخ ، بحث گروهی	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

وسایل آموزشی:

- دیتا پروژکتور، وایت برد
- معرفی منابع درسی

وظایف و تکالیف دانشجوی:

- ارائه یک جلسه آموزشی در کلاس درس - مشارکت در فرآیند تدریس و یادگیری

روش های ارزیابی دانشجو (لطفا سهم هر روش بر حسب درصد نوشته شود):

- انجام پیش آزمون
- حضور به موقع در کلاس درس
- پرسش و پاسخ شفاهی در ابتدای هر جلسه از مطالب مطرح شده در جلسه قبل و در طی کلاس
- تهیه و ارائه کار عملی در کلاس درس
- آزمون کتبی پایان ترم (سئوالات چند گزینه ای، تشریحی،.....)

منابع اصلی درس:

- ۱- کریمی، یوسف. نگرش و تغییر نگرش. چاپ اول، پاییز ۱۳۷۹. موسسه نشر و ویرایش، پاییز ۱۳۷۹.
- ۲- گراف، جودیت. الدر، جان. میلز، الیزابت. برقراری ارتباط برای سلامت و تغییر رفتار. مترجمین: دکتر محمد پوراسلامی و همکاران. ناشر: گروه مدیریت برنامه های آموزش سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. تابستان ۱۳۸۱.
- ۳- محسنی، منوچهر. آموزش بهداشت. انتشارات کتابخانه طهوری. تهران ۱۳۷۵.
- ۴- رامajanداران، ل. دارمالینگام، ت. آموزش بهداشت. ترجمه: دکتر فروغ شفیعی، اذن ا. آذرگش. انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۰.
- ۵- کارن گلانز، فرانسیس. مارکوس لوئیز، باربارا. رفتار بهداشتی و آموزش بهداشت. تئوری، پژوهش و عملکرد. ترجمه: دکتر فروغ شفیعی. انتشارات لادن. جلد اول.
- ۶- سیف، علی اکبر. تغییر رفتار و رفتار درمانی: نظریه ها و روشها. چاپ سوم. تهران: نشر دوران، ۱۳۷۷.
- ۷- تونز، کیت. تیلفورد، سیلویا. روبینسون، یون کلی. آموزش بهداشت- کارآیی و اثربخشی آن. ترجمه: دکتر فرشته فرزبان پور. ناشر: سلاله نیکان. چاپ دوم. ۱۳۷۸. صفحه ۷۰.
- ۸- حلم سرشت. پرپوش، آموزش بهداشت و اولویت های بهداشتی جهت آموزش. چاپ دوم، تهران: چهر، ۱۳۸۱.
- ۹- پارسی نیا؛ سعید، حکمت؛ سیمین، آموزش برای بهداشت، چاپ اول، تهران: چهر، ۱۳۷۱.
- ۱۰- احدیان، محمد، مقدمات تکنولوژی آموزش، چاپ بیست و پنجم، نشر بشری، ۱۳۸۲.
- ۱۱- حاتمی، حسین و همکاران. کتاب جامع بهداشت عمومی. چاپ دوم. انتشارات ارجمند. ۱۳۸۵.
- ۱۲- شجاعی تهرانی. حسین. درسنامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی کلیات خدمات بهداشتی. جلد ۴. ۱۳۸۴.
- ۱۳- صفاری، محسن. شجاعی زاده، داوود. اصول و مبانی آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت. انتشارات سماط. چاپ اول. ۱۳۸۷.
- ۱۴- محمدی، ناصر. رفیعی فر، شهرام و همکاران. آموزش سلامت (آشنایی با مفاهیم پایه). جلد اول. نشر: مهرداوش. چاپ اول. ۱۳۸۴.

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

- ۱۵- محمدی، ناصر. رفیعی فر، شهرام و همکاران. آموزش سلامت (آشنایی با مفاهیم کاربردی). جلد دوم و سوم. نشر: مهر داوش. چاپ اول. ۱۳۸۴
- ۱۶- هاشمیان، معصومه. آموزش بهداشت و ارتباطات. نشر: اندیشه رفیع. ۱۳۸۴
- ۱۷- باقیانی مقدم، محمد حسین. آموزش بهداشت و ارتباطات و تکنولوژی آموزشی بر اساس سر فصل آموزش بهداشت و ارتباطات رشته های علوم بهداشتی. نشر: چراغ دانش با همکاری شبیم دانش. ۱۳۸۳
- ۱۸- محمدی کشاورز، نسترن. آموزش بهداشت و تکنولوژی آموزشی. نشر: دیبا گران ۱۳۸۳
- 19-Naidoo J, Wills J. Health promotion. Foundation for practice. 2nd ed. Edinburgh: Bailliere Tindall. 2000.
- 20- Green LW, Kreuter MW. Health promotion planning. An educational and environmental approach. 2nd ed. London: Mayfield Publishing Co, 1991.
- 21-Butler, J.Thomas.Principles of Health Education and Health promotion. Third edition. Wadsworth. Thomson. Learning. 2000.
- 22-Ewles, Linda and Simnett, Ina. Cert. Ed. Promoting Health: A Practical Guide.Amazon.co.uk. 2003
- 23-Ewles, Linda. Key Topics in Public Health: Essential Briefings on Prevention and Health Promotion. Amazon.co.uk.24 May 2005.
- 24-Seedhouse, David. Health: the foundations for achievement. 2nd edition. Amazon.co.uk. 2001
- 25-Sampson Katz, Jeanne. Peberdy, Alyson. Douglas, Jenny. Promoting Health: Knowledge and Practice, Amazon.co.uk. 2001.
- 26-Read, Donald A. Health education: a cognitive-behavioral approach. **Jones and Bartlett Publishers.** 1997. Copyright 2009.
- 27-Joy Higgs, Angie Titchen.Professional Practice in Health, Education and the Creative Arts. Wiley-Blackwell. July 2001, 304 pages
- 28-Hornik, Robert C. Public Health Communication: Evidence for Behavior Change. Amazon.co.uk. 2002.
- 29-Cottrell, Randell.James T. Irvin. James F. McKenzie. Principles and foundations of health promotion and education. Pearson. 2009.
- 30-Rollnick, Stephen. Miller, William R. Butler, Christopher c. Motivational interviewing in health care: helping patients change behavior. Guilford press.2008
- 31-Lopez, Shane j. and Snyder C.R. Positive psychological assessment. (A handbook of models and measures). Washington DC, US: American psychological association.2003.
- 32-Miller, William R. and Rollick, Stephen. Motivational Interviewing: Preparing People for Change Guilford Press, 2002.
- 33-Schiavo, Renata. *Health Communication: From Theory to Practice*. New York, NY: Jossey-Bass. 2007. 464p.
- 34-Buck, Martin; Inman, Sally; Tandy, Miles. Enhancing Personal, Social and Health Education: Challenging Practice, Changing Worlds. [Routledge, UK](http://www.routledge.co.uk). 2003
- 35-Keyser, [Bette](http://www.bette.com). Morrow, [Marilyn](http://www.marilyn.com). Practicing the application of health education skills and competencies. Jones & Bartlett Publishers, 1997.

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

منابع معرفی شده توسط دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

- Cottrell RR., Girvan JT. Denise S. Caile S. Mckenzie. J. Principles and Foundations of health promotion and education. Pearson. Last edition.
- Carl l. Fertman. Diane D. Allensworth health promotion programs from theory to practice USA: by the Society for public health education. Last edition.
- WHO. Milestones in health promotion. World health Organization Last edition.
- Jill M. Black. Philosophical foundations of health education: USA: John wiley & sons. Last edition.